

Läkartidningen

Organ för Sveriges läkarförbund
Box 5603, 114 86 Stockholm
Besöksadress: Östermalmsgatan 40

Telefon: 08-790 33 00
Fax: 08-20 76 19 (centralredaktion)
08-20 74 35 (annonser)
E-post: redaktionen@lakartidningen.se
annonser@lakartidningen.se
formamn.efternamn@lakartidningen.se

Chefredaktör och ansvarig utgivare
Jonas Hultkvist 08-790 34 61

Medicinsk huvudredaktör
Jan Östergren (internmedicin) 08-790 34 31

Redaktionschef och stf ansvarig utgivare
Karin Bergqvist 08-790 34 91

Medicinsk redaktionschef
Stefan Johansson (pediatrik) 08-790 34 87

Webbchef
Elisabet Ohlin 08-790 34 97

Marknads-/annonstdirektör
Ulf Jansson 08-790 35 47

Medicinska redaktörer
Jon Ahlberg, docent (patientsäkerhet)
Margaretha Bågedahl-Strindlund, docent (psykiatri)
Ylva Böttiger, docent (klinisk farmakologi)
Anne Lindén (studentredaktör)
Lena Marions, docent (obstetrik och gynekologi)
Anders Håkansson, professor (allmänmedicin)
Louis Riddez, docent (kirurgi)
Carl Johan Sundberg, docent (fysiologi)

Sekretariat
Inga-Maj Lagerholm 08-790 34 11
Britt-Marie Ström 08-790 34 79

Administration/ekonomi
Yvonne Bäärnhielm 08-790 34 74

Produktion
Marita Arvidsson (grafiker) 08-790 34 72
Mats Kardell (IT) 08-790 33 38

Grafik: Typoform (där inget annat anges)

Redaktion
Miki Agerberg (reporter, vik) 08-790 34 62
Tina Danielsson (redigering, vik) 08-790 34 63
Björn Enström (webbredaktör) 08-790 34 81
Doris Francki (medicinsk redigering) 08-790 34 67
Sara Gunnarsdotter (reporter) 08-790 34 10
Sara Holfve (AD, tjänstledig)
Jarl Holmén (medicinsk terminologi, korrektur) 08-790 34 64
Gabor Hont (kultur) 08-790 34 80
Carin Jacobsson (meddelanden) 08-790 34 78
Ewa Knutsson (medicinsk redigering) 08-790 34 83
Jan Lind (debatt) 08-790 34 84
Michael Lövttrup (reporter) 08-790 35 26
Marie Närlid (reporter) 08-790 34 29
Madeleine Ramberg Sundström (redigering) 08-790 34 82
Birgit Wilhelmson (medicinsk redigering) 08-790 34 94

Marknads- och annonsavdelning
Britt-Marie Aronsson (annonssamordinator) 08-790 34 95
Irene Balsam (annonsservice) 08-790 34 90
Eva Larsson (säljare) 08-790 35 06
Göran Sterner (säljare) 08-790 35 03
Vivan Streng (annonsservice) 08-790 34 73

Prenumerationsavdelningen
Hélène Engström 08-790 33 41
pren@lakartidningen.se

Läkartidningen Förlag AB
Håkan Wittgren (VD)

TS-kontrollerad upplaga: 40 400 ex
ISSN: 0023-7205
Tryckeri Sörmlands Grafiska AB

LEDARE

2031 Vårdfrågor under ordförandeskapet *Eva Nilsson Bågenholm*

REFLEXION

2028 E-hälsa leder till EU-hälsa?
Jan Östergren

LT DEBATT

2032 Inför betyg på läkarprogrammet
Olof Lagerlöf, Karl Sallin, Peter Friberg

AKTUELLT

2036 Läkaren Karin Frisell, känd från »Bolibompa«, tar emot
»Nästa, varsågod«

2039 Trakasserier bakom självmordstankar hos kvinnliga läkare

2040 Socialstyrelsens experter:
»Onormalt mycket tiopental«

Svag ljusning i landstingens ekonomi

Informationskampanj om den nya influensan

Privat apotekskedja öppnar sju nya butiker

MEDICINSK KOMMENTAR

2041 Postmenopausal hormonterapi – en uppdatering. Nytt ska vägas mot risk – viktigt identifiera kvinnor med ökad bröstcancerrisk *Bo von Schoultz*

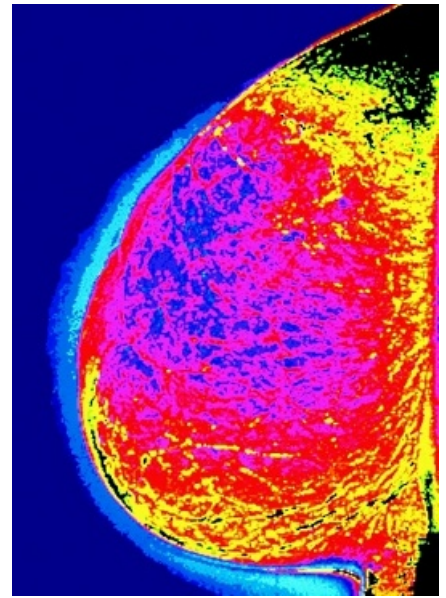
NYA RÖN

2043 Hormonspirall effektiv vid rikliga mensblödningar
Lena Marions

Diabetes sprids snabbt i Asien
Anders Hansen

2044 Laserterapi vid akut ischemisk stroke visar intressant resultat
Björn Andersson

Omfattande mental ohälsa i Kina
Anders Hansen

MEDICINSK KOMMENTAR Uppdatering av postmenopausal hormonterapi. Sidan 2041

KLINIK OCH VETENSKAP

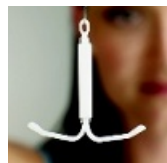
2045 Originalstudie Frysning med ballong vid förmaksflimmer – snabb, enkel och effektiv terapi
Fariborz Tabrizi, Per Insulander, Göran Kennebäck, Jonas Schwieler, Hamid Bastani, Frieder Braunschweig, Nikola Drca, Bitu Sadigh, Anna Grahn, Christer Wredlert, Mats Jensen-Urstad

2049 Originalstudie Viktnedgång via Internet – liten insats som når många
Josefine Jonasson, Yvonne Linné, Martin Neovius, Stephan Rössner

2052 Klinisk översikt Kvantitativa odlingar från nedre luftvägarna och hur de ska tolkas. Infektion måste skiljas från kolonisering
Johan Petersson, Mats Kalin, Christian G Giske

2057 Klinisk översikt Pulmonell arteriell hypertension. Nya behandlingsprinciper ger förbättrad behandling vid ett ovanligt tillstånd
Björn Ekmehag

2062 Etik och läkarroll Att ha eller uppleva – det är frågan. Om skillnaden mellan att uppleva sig sjuk och att ha en sjukdom
Olle Hellström

NYA RÖN Hormonspirall effektiv vid rikliga mensblödningar. Sidan 2043

»Doktor Karins stetoskop« är tv-programmet där doktor Karin tar emot gosedjur och förklarar för barn vad som händer i kroppen då den inte fungerar som den ska. Möt Karin Frisell, till vardags ST-läkare i anestesi och intensivvård. Sidan 2036 Foto: Jocke Serrander

PATIENTSÄKERHET

2064 Hormonpreparat för förberedande av könsbyte utan föregående utredning

Fick medroxiprogesteron i stället för naturligt progesteron inför behandling med äggdonation

DEBATT OCH BREV

2065 Vilseledande avhandling om strålning från mobiltelefoner
Carl-Henrik Nordström

2066 Replik: Fullt förtroende för systemet *Bo Åhrén*

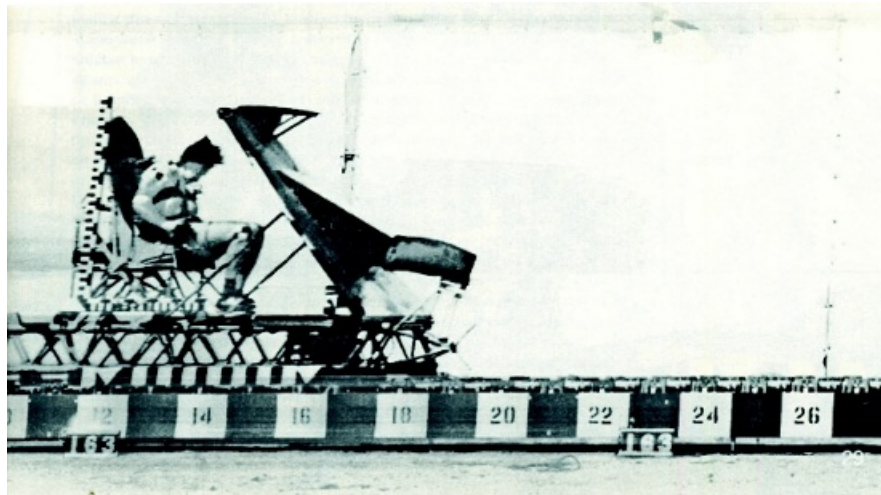
2067 Kvalitetsmätning behövs – men kan inte värdera vårdkvalitet
Kjell Lindström, Sven Engström

2069 Slutreplik till Håkansson, Linnersten och Persson: Livsstilsförändring och läkemedel kompletterar varandra
Anders G Olsson

2070 Dags att ändra på forskarutbildningen!
Jonas Ranstam, Per-Erik Isberg, Bo Gullberg

2072 Etik, prioriteringar och värdegrund
Göran Waller

KULTUR Vad sa egentligen Edward Murphy i sin berömda lag? Läs mer på sidan 2075.

Foto: EAFB History Office

KULTUR

2075 Svårigheten att citera rätt – bra bevis på Murphys lag
Jon Ahlberg

2077 Recensioner

2079 LEDIGA TJÄNSTER

2082 PLATSANNONSER

2096 MEDDELANDEN

2098 INFORMATION FRÅN LÄKARFÖRBUNDET

W Artiklar märkta med W-sigillet har varit förhandspublicerade på lakartidningen.se

Artiklar märkta med R-sigillet har genomgått referentbedömning. Varje manuskript granskas av minst en (ofta fler) av Läkartidningens stab av 220 fasta och 350 extraordinarie vetenskapliga experter. Granskningen av manuskript sker enligt internationella rekommendationer (www.icmje.org).

REFLEXION

E-hälsa leder till EU-hälsa?

Begreppet e-hälsa omfattar all användning av informations- och kommunikationsteknik inom hälso- och sjukvårdssektorn. För oss som är verksamma i denna sektor är det uppenbart att det skett en mycket snabb utveckling under de senaste tio åren. Pappersjournaler har ersatts av datajournaler, pappersrecept av e-recept och röntgenskåp med kärvande skärmar av digitala bilder på dataskärm. Mycket återstår dock att göra för att fullt utnyttja framstegen inom IT för att förbättra verksamhet inom sjukvård, utbildning och forskning.

En rapport framtagen på uppdrag av Socialdepartementet kallad »E-health for a healthier Europe« (www.regeringen.se/sb/d/108/a/129802) är baserad på studier i sex EU-länder. Slutsatsen är att det finns en signifikant förbättringspotential i en utökad användning av e-hälsa inom EU. Exempel som anges är att 5 miljoner förskrivningsfel skulle

kunna undvikas genom användning av e-recept och att 100 000 årliga läkemedelsrelaterade problem hos sjukhusvårdade patienter skulle kunna undvikas genom datoriserade läkemedelsordinationer med beslutsstödsfunktioner. Det sistnämnda skulle i sin tur spara 700 000 vårddagar årligen, vilket skulle möjliggöra annan vård till ett värde av 300 miljoner euro. Datoriserade patientjournaler har en potential att spara summor upp till 3,7 miljarder euro.

På det sistnämnda området har vi kommit långt i Sverige, men mycket återstår att göra även här vad gäller samordning mellan olika datajournalssystem och enheter.

Jag vet att det på sina håll finns ett motstånd mot »tekniska nymodigheter«. Det är synd. E-hälsa frigör tid som kan användas till patientmöten, utbildning, forskning och verksamhetsutveckling, men systemen ska vara robusta och användarvänliga. ■

»Mycket återstår dock att göra för att fullt utnyttja framstegen inom IT för att förbättra verksamhet inom sjukvård, utbildning och forskning.«

Jan Östergren
medicinsk
huvudredaktör

jan.ostergren@lakartidningen.se